

Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn
na lata 2015–2025
(Projekt 1.0)

INICJATYWAŁOKALNA.PL

Lipiec 2015

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Metodologia prac nad Strategią.....	5
2. Analiza SWOT	7
2.1 Sfera społeczna.....	8
2.2 Sfera kultury i rekreacji.....	8
2.3 Sfera gospodarcza	9
2.4 Infrastruktura techniczna i komunalna	10
2.5 Środowisko naturalne	10
3. Kierunki rozwoju Gminy Strawczyn.....	15
4. Wizja i misja.....	18
5. Plan operacyjny Strategii	19
5.1 Plan operacyjny: cele główne, cele strategiczne, działania priorytetowe i zadania.....	20
6. Ocena spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu.....	22
7. Procedury wdrażania, monitoringu, ewaluacji, aktualizacji i promocji Strategii	31
7.1 Wdrażanie i monitoring Strategii Rozwoju.....	31
7.2 Ewaluacja i aktualizacja Strategii Rozwoju	32
7.3 Promocja Strategii	37
Załączniki	38
Spis tabel	47
Spis rysunków	47

Wstęp

Zarządzanie gminą wiąże się z podejmowaniem szeregu działań i decyzji ważnych dla lokalnej społeczności. Aby efektywnie nią zarządzać potrzebny jest wieloletni plan, który będzie wskazywać kierunki jej dalszego rozwoju. Działania właściwe ze strategicznego punktu widzenia mają większe znaczenie niż działania nastawione na przynoszenie natychmiastowych efektów. Zarządzanie strategiczne jest procesem zarządzania nastawionym na formułowanie i wdrażanie Strategii, które ma na celu sprzyjanie wyższemu stopniowi zgodności organizacji, w tym wypadku gminy, z jej otoczeniem zewnętrznym oraz zachowaniem spójności wewnętrznej, a co za tym idzie – osiągnięciem przyjętych celów strategicznych.

Głównym celem tworzenia dokumentu strategicznego, jakim jest Strategia Rozwoju, jest zdiagnozowanie priorytetowych kierunków rozwoju, zmierzających do rozwoju społeczno-gospodarczego. *Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2015–2025* to długookresowy, bo dziesięcioletni plan działania, określający strategiczne cele rozwoju, zawierający kierunki oraz priorytety, które są niezbędne do realizacji przyjętych założeń.

Opracowanie Strategii Rozwoju pozwala na określenie najbardziej efektywnych działań mogących zapewnić dynamiczny rozwój całego obszaru, stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz powstawanie nowych inicjatyw społecznych. Strategia stanowi ogół planowanych działań, zmierzających do realizacji wyznaczonych celów rozwojowych. Jest to sposób w jaki gmina zamierza realizować swoją misję. Istotną cechą Strategii jest budowa wizerunku gminy. To właśnie wizerunek stanowi wizytówkę jednostki, jest źródłem informacji dla podmiotów gospodarczych, inwestorów i społeczności lokalnej

o długoterminowych uwarunkowaniach rozwoju przyjętych przez gminę oraz o sposobach rozwiązywania przez nią pojawiających się problemów. Strategiczne planowanie polega przede wszystkim na wyeliminowaniu rozwiązań nierealnych. Każda Strategia jest inna, ponieważ endo- i egzogeny wkład w każdym programowanym przypadku jest inny. Za sprawą dokumentu strategicznego dana jednostka terytorialna może efektywnie wykorzystać własne zasoby, w tym zasoby finansowe, rzeczowe czy społeczne oraz określić sposoby przeciwdziałania pojawiającym się zagrożeniom. Strategia powinna stanowić źródło zasad i zbiór rozwiązań.

Niniejszy dokument zawiera informacje dotyczące kierunków rozwoju Gminy Strawczyn oraz działania związane z jej realizacją wraz z harmonogramem działań na lata

2015–2025. Horyzont czasowy, jaki został przyjęty dla niniejszej Strategii, wiąże się z perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2014–2020, która stanowi wyzwanie dla potencjalnych beneficjentów funduszy unijnych. Strategia potrzebna jest tam, gdzie pojawiają się nowe wyzwania. W celu pełnego wykorzystania szans, jakie dają środki unijne, opracowano Strategię, która ma stanowić podstawowy dokument zawierający priorytetowe kierunki rozwoju Gminy Strawczyn, obejmujące okres programowania unijnego na lata 2014–2020.

1. Metodologia prac nad Strategią

Opracowywanie Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn było okazją do przeprowadzenia otwartych rozmów z przedstawicielami różnych środowisk gminnych. Dyskusje obejmowały analizę obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz możliwości przyszłego rozwoju gminy. Efektem prowadzonych rozmów było uzyskanie odpowiedzi na pytania: dokąd zmierzamy? co chcemy? oraz w jaki sposób chcemy to osiągnąć? Dało to podstawy do skonstruowania dokumentu, który ma służyć wszystkim mieszkańcom gminy.

Proces prac związanych z przygotowaniem, opracowaniem i wdrożeniem Strategii Rozwoju rozpoczęto w marcu 2015 roku. W początkowej fazie prac nad dokumentem zostały zorganizowane warsztaty strategiczne z przedstawicielami: administracji samorządowej, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, lokalnymi liderami (Zespół ds. Strategii Rozwoju) oraz mieszkańcami. Wszystkie spotkania służyły włączeniu społeczności lokalnej do prac nad budowaniem spójnego dokumentu strategicznego, który odzwierciedla potrzeby mieszkańców gminy. Celem warsztatów było poznanie potrzeb i opinii mieszkańców na temat obecnej sytuacji gminy oraz kierunku w jakim powinna ona zmierzać.

Prace nad dokumentem Strategii opierały się na wykorzystaniu szeregu wzajemnie uzupełniających się metod prac analitycznych i partycypacyjnych, do których należały:

- analiza danych zastanych,
- badania ankietowe wśród mieszkańców gminy,
- analizy strategiczne,
- spotkania warsztatowe Zespołu ds. Strategii Rozwoju,
- spotkania warsztatowe z przedstawicielami samorządu lokalnego, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, mieszkańcami.

Strategia powstała w oparciu o dokument *Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Strawczyn* (Załącznik 1), w którym przedstawiono pogłębioną analizę społeczno-gospodarczą gminy, a także na podstawie wniosków zgłoszonych podczas konsultacji społecznych oraz warsztatów organizowanych w trakcie procesu budowania Strategii. Po zebraniu i przeanalizowaniu wszystkich danych opracowano Projekt 1.0 Strategii, który został upubliczniony za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Gminy. Integralną część Strategii Rozwoju stanowi *Lista zadań wraz z określeniem okresu ich realizacji, szacunkowych kwot, funduszy unijnych, z których można pozyskać ewentualne dofinansowanie oraz przypisaniem ich realizacji do podległych Referatów Urzędu Gminy w Strawczynie oraz*

gminnych jednostek organizacyjnych (Załącznik 2). Dokument podsumowujący proces opracowania Strategii stanowi *Raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych*.

Do głównych materiałów źródłowych, stanowiących materiał analityczny i podstawę do opracowania Strategii, należą:

- dane Głównego Urzędu Statystycznego,
- wnioski z ankiet przeprowadzonych podczas warsztatów grupowych oraz uzyskanych drogą elektroniczną na skrzynkę mailową Urzędu Gminy,
- wnioski zebrane na podstawie przekazanych przez podmioty fiszek projektowych,
- wnioski zgłaszane podczas warsztatów grupowych,
- dokumenty strategiczne gminy.

2. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to jedna z najpopularniejszych i najskuteczniejszych metod analitycznych wykorzystywanych we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Jej nazwa pochodzi od akronimów angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) i *Threats* (zagrożenia). Polega ona na zidentyfikowaniu wymienionych wyżej czterech grup czynników, dzięki czemu można je odpowiednio wykorzystać w procesie zaplanowanego rozwoju lub zniwelować skutki ich negatywnego wpływu. Dzięki tej metodzie można również pogrupować czynniki na pozytywne (mocne strony i szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia). Często dzieli się je również na czynniki wewnętrzne (opisujące mocne i słabe strony danej jednostki) oraz czynniki zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro- i makrootoczenia). Czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) są zależne m.in. od władz lokalnych i lokalnej społeczności, natomiast czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia) należące do otoczenia bliższego i dalszego są niezależne od władz danej jednostki, a także jej mieszkańców.

Tabela 1 Schemat analizy SWOT

S	<i>Strengths</i>	Silne strony, atuty, zalety	ZASOBY
W	<i>Weaknesses</i>	Słabe strony, słabości, wady	
O	<i>Opportunities</i>	Szanse, możliwości, okazje	OTOCZENIE
T	<i>Threats</i>	Zagrożenia, trudności	

Źródło: Opracowanie własne

Analiza SWOT została przeprowadzona dla Gminy Strawczyn jako część *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2015–2025*. Obejmuje główne elementy mające wpływ na rozwój regionu. Analizy dokonano w oparciu o dostępne dane uzyskane podczas prac nad Strategią, w tym dane GUS, informacje zebrane podczas warsztatów grupowych, przeprowadzonych badań ankietowych, a także na podstawie obserwacji własnych.

2.1 Sfera społeczna

Tabela 2 Analiza SWOT strefy społecznej w Gminie Strawczyn

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dodatni przyrost naturalny. 2. Wyniki z egzaminów na zakończenie szkoły podstawowej i gimnazjum wyższe od średniej krajowej i wojewódzkiej. 3. Wysokie poczucie bezpieczeństwa w gminie – odnotowuje się spadek liczby przestępstw oraz wzrost ich wykrywalności. 4. Dodatnie saldo migracji. 5. Wysoki procentowy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i mały udział w wieku poprodukcyjnym w stosunku do średnich dla Polski i województwa świętokrzyskiego. 6. Położenie w sąsiedztwie miasta wojewódzkiego – Kielce.	1. Wskaźnik liczby osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej liczony na 1000 mieszkańców wyższy od średniej w Polsce i województwie świętokrzyskim. 2. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest wyższa od średniej w Polsce, województwie świętokrzyskim oraz powiecie kieleckim. 3. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców jest mniejsza niż średnia w Polsce i województwie świętokrzyskim. 4. Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach – niższy od średniej w Polsce, województwie świętokrzyskim i powiecie kieleckim odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym. 5. Brak opieki żłobkowej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość pozyskania środków z funduszy europejskich na lata 2014–2020 oraz środków krajowych na realizację projektów w sferze społecznej.	1. Depopulacja mieszkańców regionu.

Źródło: Opracowanie własne

2.2 Sfera kultury i rekreacji

Tabela 3 Analiza SWOT strefy kultury i rekreacji w Gminie Strawczyn

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Obiekt turystyczny jakim jest Muzeum Henryka Sienkiewicza z zespołem parkowym w Oblęgorku (ok. 60 tys. turystów rocznie). 2. Nowoczesny kompleks sportowy pod nazwą Centrum Sportowo-Rekreacyjne OLIMPIC w Strawczynku z Zalewem w Strawczynie. 3. Położenie w promieniu 1 godziny jazdy samochodem od dużych atrakcji turystycznych województwa świętokrzyskiego.	1. Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna gminy. 2. Niewystarczająca rozpoznawalność gminy pod względem turystycznym. 3. Słaba współpraca podmiotów turystycznych i okołoturystycznych. 5. Niewystarczająca pozaszkolna oferta czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Moda na zdrowy styl życia. 2. Popyt na turystykę wiejską.	1. Duża atrakcyjność turystyczna innych regionów województwa. 2. Depopulacja mieszkańców regionu.

Źródło: Opracowanie własne

2.3 Sfera gospodarcza

Tabela 4 Analiza SWOT strefy gospodarczej w Gminie Strawczyn

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Położenie w sąsiedztwie miasta wojewódzkiego – Kielce. 2. Rosnąca liczba nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców – wyższa od średniej w województwie i w powiecie. 3. Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. 4. Duża ilość terenów przeznaczonych pod inwestycje wskazanych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.	1. Wzrost udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %) od roku 2011. 2. Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców prawie dwukrotnie niższa od średniej w Polsce oraz niższa niż średnia w województwie i w powiecie. 3. Dochody własne budżetu gminy ponad dwukrotnie niższe w przeliczeniu na 1 mieszkańca w porównaniu do Polski. 4. Dwukrotnie niższy niż średnia krajowa udział gminy w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa z podatku od osób fizycznych. 5. Nieznaczny udział gminy w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa z podatku od osób prawnych. 6. Brak uzbrojonych lub wchodzących w skład Specjalnej Strefy Ekonomicznej terenów inwestycyjnych. 7. Słabe wykorzystanie technik informacyjno-komunikacyjnych (TIK). 8. Spadający udział % dochodów własnych budżetu gminy w dochodach ogółem..
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość pozyskania środków z funduszy europejskich na lata 2014–2020 oraz środków krajowych. 2. Zawiązanie trójsektorowych partnerstw na rzecz rozwoju regionu. 3. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. 4. Rozwój Internetu oraz nowoczesnych dróg komunikacji i promocji.	1. Atrakcyjność i konkurencyjność obszarów gospodarczych w innych regionach. 2. Niestabilna sytuacja gospodarcza kraju. 3. Depopulacja mieszkańców regionu.

Źródło: Opracowanie własne

2.4 Infrastruktura techniczna i komunalna

Tabela 5 Analiza SWOT infrastruktury technicznej i komunalnej w Gminie Strawczyn

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>1. Dobrze rozwinięta sieć drogowa.</p> <p>2. Wyższa od średniej w Polsce i województwie liczba nowych budynków oddanych do użytku.</p> <p>3. Rosnąca liczba budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania na przestrzeni lat 2010–2013.</p> <p>4. Wzrost ilości osób korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ostatnich latach.</p> <p>5. Teren gminy w całości jest zwodociągowany, a 96,7% mieszkańców korzysta z sieci.</p>	<p>1. Słabe wykorzystanie technik informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w administracji publicznej.</p> <p>2. Przeciętą powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę w 2013 roku była niższa od średniej krajowej, wojewódzkiej i średniej dla powiatu kieleckiego.</p> <p>3. Brak oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej dla aglomeracji Korczyn.</p> <p>4. Brak sieci gazowej.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Możliwość pozyskania środków z funduszy europejskich na lata 2014–2020 oraz środków krajowych.</p>	<p>1. Depopulacja mieszkańców regionu.</p>

Źródło: Opracowanie własne

2.5 Środowisko naturalne

Tabela 6 Analiza SWOT środowiska naturalnego w Gminie Strawczyn

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>1. Ciekawe ukształtowanie terenu sprzyjające turystyce aktywnej.</p> <p>3. Występowanie form ochrony przyrody: Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy, rezerwat przyrody „Barania Góra” i „Perzowa Góra”.</p> <p>4. Występowanie licznych zabytków techniki przemysłu metalurgicznego i urządzeń hydrotechnicznych o unikalnym w skali kraju znaczeniu naukowym, kulturowym i krajoznawczym, zlokalizowanych w Suchedniowsko-Oblęgorskim Obszarze Chronionego Krajobrazu.</p>	<p>1. Niewystarczająca ilość terenów zieleni urządzonej.</p> <p>2. Ograniczenie możliwości wydobycia złóż mineralnych w wyniku objęcia ochroną terenów, na których się znajdują.</p> <p>3. Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców.</p>

SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Zastąpienie konwencjonalnych źródeł energii energią ze źródeł odnawialnych. 2. Możliwość pozyskania środków z funduszy europejskich na lata 2014–2020 oraz środków krajowych. 3. Wzrost społecznej świadomości ekologicznej.	1. Zagrożenie dla wód powierzchniowych wynikające z przypadków nieodpowiedniego odprowadzania ścieków. 2. Nielegalne wysypiska śmieci. 3. Powstawanie nowych zakładów produkcyjnych na terenie Gminy Strawczyn i gmin sąsiednich. 4. Napływ zanieczyszczeń powietrza z obszarów sąsiednich.

Źródło: Opracowanie własne

Analizując wyżej zaprezentowane mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia Gminy Strawczyn możemy wyłonić te, które w największym stopniu oddziałują, bądź mogą oddziaływać na gminę. Słabe strony oraz zagrożenia powinny być pokonywane przez mocne strony oraz szanse rozwoju, które stoją przed gminą. Z przeprowadzonej analizy SWOT można wysunąć następujące wnioski:

Największymi atutami gminy są: kapitał społeczny w postaci młodego społeczeństwa oraz atrakcyjne warunki mieszkaniowe wynikające z walorów środowiska przyrodniczego, dostępności infrastruktury technicznej oraz położenia gminy – 20 km od stolicy województwa świętokrzyskiego – Kielc, które stanowią potencjalny rynek pracy dla mieszkańców Gminy Strawczyn.

Największymi słabościami gminy są: niski poziom dochodów mieszkańców, związany z tym wzrost liczby osób bezrobotnych oraz mała liczba podmiotów gospodarczych działających na obszarze gminy. Przekłada się to na niskie i spadające dochody własne budżetu gminy – ponad dwukrotnie niższe od średniej w Polsce w przeliczeniu na 1 mieszkańca, dwukrotnie niższy niż średnia krajowa udział gminy w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa z podatku od osób fizycznych, niewielki udział gminy w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa z podatku od osób prawnych, słabe wykorzystanie technik informacyjno-komunikacyjnych. Ponadto w sferze społecznej odczuwalny jest brak wystarczającej liczby miejsc przedszkolnych oraz brak dostępnej opieki żłobkowej.

Największe szanse gminy to: możliwość pozyskania środków z funduszy europejskich na lata 2014–2020 oraz środków krajowych na realizację inwestycji w sektorze gospodarczym oraz społecznym, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w sektorze prywatnym oraz publicznym, rozwój Internetu oraz nowoczesnych dróg komunikacji i promocji.

Największe zagrożenia gminy to: depopulacja mieszkańców województwa świętokrzyskiego, wzrost atrakcyjności i konkurencyjności obszarów gospodarczych innych regionów, przy jednoczesnym braku rozwoju strefy gospodarczej w regionie świętokrzyskim oraz niestabilna sytuacja gospodarcza kraju.

Poniżej pogrupowane zostały w punktach słabe strony i równoważące je strony mocne, wnioski z sytuacji społeczno-gospodarczej gminy oraz przykłady, w jaki sposób można wykorzystać szanse, aby zniwelować istniejące problemy i przezwyciężyć zagrożenia.

1. Zjawisko depopulacji obserwowane w województwie świętokrzyskim przekłada się na sytuację demograficzną w Gminie Strawczyn. Strawczyn jako gmina położona w powiecie kieleckim przyciąga na swój teren młodych ludzi, którzy pracują w stolicy województwa – odnotowuje się znaczny napływ ludności na jej obszar oraz dodatni przyrost naturalny. Ważne jest wykorzystanie posiadanego potencjału i stworzenie odpowiednich warunków mieszkaniowych na terenie gminy, wśród których do najważniejszych czynników przyciągających należy zaliczyć: odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, kształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych m.in. dostęp do opieki żłobkowej i przedszkolnej oraz wysoki poziom edukacji na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum. Istotne są także działania wzmacniające tożsamość lokalną i przywiązanie do miejsca pochodzenia. Zadbanie o kapitał społeczny będzie kluczowym wyzwaniem stojącym przed gminą w najbliższych latach.

2. Niską atrakcyjność gospodarczą gminy oraz niską przedsiębiorczość wśród mieszkańców potwierdza mała liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz liczba podmiotów działających w trzecim sektorze (organizacje pozarządowe) na terenie gminy.

W związku z tym należy stworzyć warunki do rozwoju przedsiębiorczości oraz podjąć działania aktywizujące miejscową ludność. Pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy powinno mieć także wzmocnienie sektora ekonomii społecznej.

3. Z roku na rok maleje udział dochodów własnych w dochodach ogółem gminy. Spadek dochodów własnych gminy związany jest ze spadkiem dochodów jej mieszkańców. Należy wzmacniać sektor małych i średnich przedsiębiorstw, zachęcać do powstawania kolejnych podmiotów gospodarczych. Dzięki nowo powstającym podmiotom gospodarczym oraz wzrostowi liczby mieszkańców na obszarze gminy – zwiększone zostaną wpływy do budżetu z podatku od osób fizycznych i prawnych, a tym samym gmina będzie dysponować większymi

możliwościami inwestycyjnymi na swoim terenie, co przyczyni się z kolei do wzrostu jakości życia jej mieszkańców.

4. Gmina Strawczyn posiada potencjał w postaci młodego społeczeństwa, świadczą o tym wyniki z egzaminów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych. Należy stworzyć odpowiednie warunki do wykorzystania tego potencjału poprzez uczenie przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży, a tym samym zachęcanie ich do otwierania na terenie swojej gminy działalności gospodarczych w późniejszych latach życia.

5. Posiadane walory środowiska naturalnego należy eksponować, ale jednocześnie chronić. Rosnące zainteresowanie aktywnym spędzaniem czasu wolnego na świeżym powietrzu oraz moda na zdrowy tryb życia wskazują na potrzebę inwestycji w zakresie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, które będą skierowane zarówno do mieszkańców, jak i turystów. Na terenie gminy znajduje się obiekt mający szczególną wartość historyczną i kulturową (Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku). Chociaż turystyka nie jest znaczącą gałęzią gospodarczą w Gminie Strawczyn, a gmina samodzielnie nie ma możliwości na generowanie znaczącego ruchu turystycznego, nie należy o niej zapomnieć i wspierać jej rozwój. Warto zwiększyć ofertę ścieżek edukacyjnych. Dodatkowo należy wspierać inicjatywy o charakterze kulturalnym i turystycznym, które będą wzmacniać integrację społeczną mieszkańców.

6. Gmina Strawczyn powinna wykorzystać szansę na rozwój, jaką dają fundusze unijne. Możliwość uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej na realizację nowych projektów oraz istnienie różnych form partnerstw sektora społeczno-gospodarczego, jeśli zostaną odpowiednio wykorzystane do pobudzania przedsiębiorczości wśród mieszkańców oraz tworzenia odpowiednich warunków do rozwoju – mogą przynieść wymierne korzyści w postaci zwiększonych dochodów mieszkańców oraz wpływów do budżetu gminy. Wzrost przedsiębiorczości przełoży się również na spadek bezrobocia. Ponadto środki finansowe mogą zostać wykorzystane do samorozwoju mieszkańców, zapewnienia wysokich standardów w zakresie usług publicznych, rozbudowy infrastruktury, w tym turystycznej i okołoturystycznej.

7. Ważne z punktu widzenia rozwoju gminy jest inwestowanie w rozwój oraz upowszechnianie technologii informacyjno-komunikacyjnych. TIK jest obecnie dziedziną, która przenika przez wszystkie sfery życia społecznego i gospodarczego. Dzięki nowej perspektywie finansowej będzie możliwość zwiększenia zastosowania TIK w instytucjach publicznych.

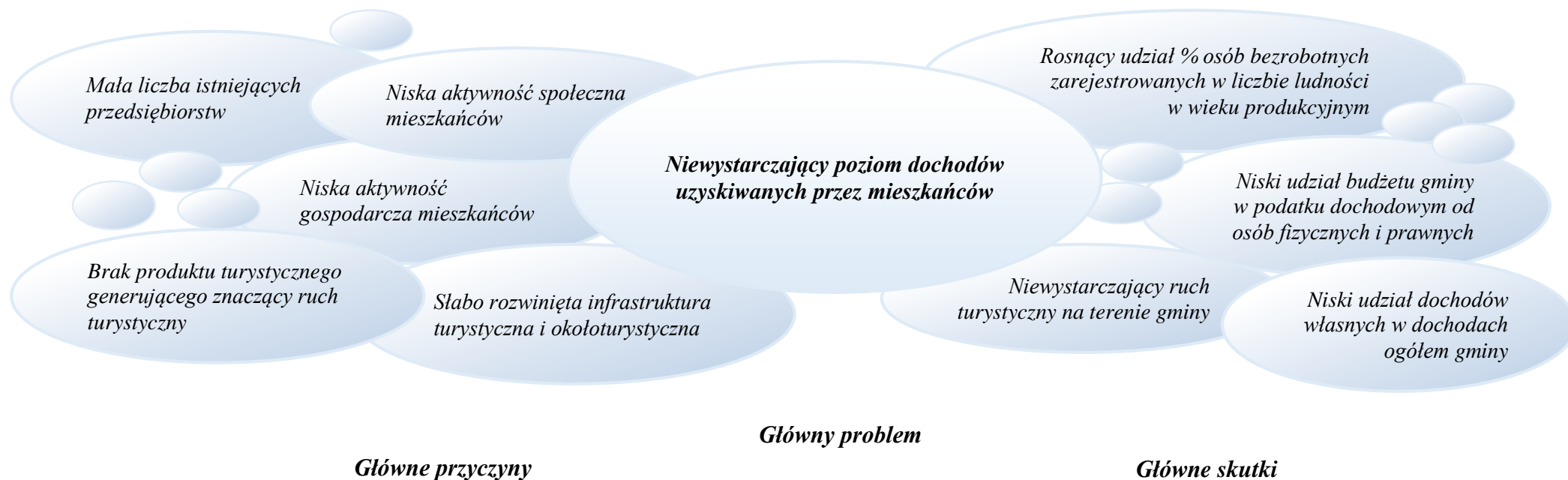
8. Obecnie bardzo duże znaczenie ma czyste środowisko. Należy zwiększać świadomość ekologiczną wśród mieszkańców. Koncepcja kształcenia i wychowywania społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego powinna współgrać z hasłem „myśleć globalnie – działać lokalnie”. Podnoszenie świadomości ekologicznej powinno mieć miejsce już wśród najmłodszych mieszkańców gminy. Najprostszym sposobem na upowszechnianie tej wiedzy jest organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych. Ważną rolę w poprawie stanu środowiska naturalnego powinny odegrać inwestycje wykorzystujące odnawialne źródła energii, jako alternatywne źródła dla ogrzewania węglem. Działania te przyczynią się do obniżenia niskiej emisji na obszarze gminy.

3. Kierunki rozwoju Gminy Strawczyn

Przedstawienie drzewa problemów (rysunek 1) i celów (rysunek 2) pozwoliło na określenie i zaproponowanie strategicznych kierunków działań dla Gminy Strawczyn. Określono Wizję 2025, Misję oraz trzy cele główne, wokół których skoncentrowane zostały cele strategiczne, a następnie działania priorytetowe. Wyznaczone obszary priorytetowe będą służyć realizacji wyznaczonych celów, do których osiągnięcia powinny dążyć zarówno władze gminy, jak i wszystkie zainteresowane jej rozwojem podmioty, a także mieszkańcy. Wykonanie zaplanowanych działań pozwoli na realizację misji gminy oraz jej trwały wzrost gospodarczy.

Głównym zadaniem jakie stoi przed władzami samorządowymi jest ukształtowanie takiego wizerunku gminy, który będzie atrakcyjny dla rozwoju gospodarczego, zamieszkania, spędzania czasu wolnego oraz rozwoju turystyki i rekreacji. Wpłynie to na większą integrację mieszkańców z miejscem zamieszkania i budowę społeczeństwa obywatelskiego. Wyznaczenie priorytetów pozwoli lokalnym władzom, a także innym instytucjom odpowiedzialnym za rozwój gminy, odpowiednio skoordynować zaplanowane do realizacji zadania. W realizacji różnego rodzaju projektów ma pomóc opracowana Strategia Rozwoju, która zawiera harmonogram przyszłych zadań. Zadania powinny przyczynić się do osiągnięcia stawianych sobie przez Gminę Strawczyn celów strategicznych, a przez nie – celów głównych, a co za tym idzie – realizację Wizji 2025.

Rysunek 1 Drzewo problemów

Rysunek 2 Drzewo celów

4. Wizja i misja

Wizja i misja to nie tylko określenie kierunków rozwoju, ale także wyraz aspiracji mieszkańców. Bez misji i wizji decyzje zarządcze bywają przypadkowe, zaś codzienna praca sprowadza się do mniej lub bardziej mechanicznego realizowania procedur. Wizja jest sformułowanym w sposób najbardziej zwięzły przyszłym obrazem Gminy Strawczyn, akcentującym pożądane i najważniejsze charakterystyki jej dalszego rozwoju. Wizję należy zatem rozumieć jako logicznie zredagowane streszczenie poglądów o przyszłości. Misja zaś jest w pewnym sensie wyrażeniem w sposób zrozumiały i zwięzły priorytetów (obszarów priorytetowych) oraz nadrzędnych celów strategicznych, czyli dalekosiężnych zamierzeń. Misja pozwala na sformułowanie naszych aspiracji związanych z działaniami w danym obszarze. Misja jest artykulacją metod integracji, interesów środowisk życia gospodarczego oraz społecznego będących często w sprzeczności, a współtworzących podaż danego miejsca.

Należy zapamiętać, iż misja w Strategii jest elementem, który wskazuje drogę rozwoju i motywuje do działania. Jednocześnie integruje różne aspekty rozwoju gminy wokół jednej wspólnej dla mieszkańców idei.

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz na podstawie zebranych informacji, sformułowano wizję, misję, trzy cele główne oraz cztery cele strategiczne. Do celów strategicznych zostały przyporządkowane działania priorytetowe wyznaczające obszary, w ramach których będą realizowane zadania. Realizacja przedstawionych w Strategii zadań posłuży do zrealizowania zaplanowanych celów oraz osiągnięcia przyjętych wskaźników rozwoju Gminy Strawczyn.

WIZJA

Gmina Strawczyn atrakcyjnym miejscem zamieszkania tworzącym możliwości do wzrostu dochodów uzyskiwanych przez mieszkańców

MISJA

Zapewnienie przestrzeni przyjaznej rodzinie wraz z tworzeniem warunków do harmonijnego rozwoju aktywności społecznych i gospodarczych pozwala osiągnąć wysoki poziom życia mieszkańców

5. Plan operacyjny Strategii

Głównym zadaniem jakie stoi przed władzami samorządowymi jest ukształtowanie takiego wizerunku gminy, który będzie atrakcyjny dla rozwoju gospodarczego, zamieszkania, spędzania czasu wolnego oraz rozwoju turystyki i rekreacji. Wpłynie to na większą integrację mieszkańców z miejscem zamieszkania i budowę społeczeństwa obywatelskiego. Wyznaczenie priorytetów pozwoli lokalnym władzom, a także innym instytucjom odpowiedzialnym za rozwój gminy, odpowiednio skoordynować zaplanowane do realizacji zadania. W realizacji różnego rodzaju projektów ma pomóc opracowana Strategia Rozwoju. Zadania powinny przyczynić się do osiągnięcia stawianych sobie przez Gminę Strawczyn celów strategicznych, a przez nie – celów głównych, a co za tym idzie – realizację Wizji 2025. W Strategii wskazane zostały cztery cele strategiczne i osiem działań priorytetowych, w ramach których zdefiniowane zostały kluczowe zadania, a następnie opracowano projekty do realizacji na najbliższe 10 lat. Projekty te zostały przedstawione w Załączniku nr 2 do niniejszej Strategii.

5.1 Plan operacyjny: cele główne, cele strategiczne, działania priorytetowe i zadania

Tabela 7 Plan operacyjny

WIZJA			
<i>Gmina Strawczyn atrakcyjnym miejscem zamieszkania tworzącym możliwości do wzrostu dochodów uzyskiwanych przez mieszkańców.</i>			
MISJA			
<i>Zapewnienie przestrzeni przyjaznej rodzinie wraz z tworzeniem warunków do harmonijnego rozwoju aktywności społecznych i gospodarczych pozwala osiągnąć wysoki poziom życia mieszkańców.</i>			
Cel główny	Cel strategiczny	Działanie priorytetowe	Zadania
1. Gmina aktywnych społecznie mieszkańców	1.1. Tworzenie warunków do rozwoju aktywności społecznej	1.1.1. Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych	1.1.1.1. Organizacja Forum Organizacji Pozarządowych. 1.1.1.2. Opracowanie i wdrożenie programu finansowego wsparcia wkładu własnego projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe. 1.1.1.3. Rozwój sektora ekonomii społecznej.
		1.1.2. Wspieranie inicjatyw oddolnych wśród mieszkańców	1.1.2.1. Utworzenie Klubu Integracji Społecznej. 1.1.2.2. Utworzenie Centrum Aktywności Młodych. 1.1.2.3. Kreowanie wydarzeń utrwalających związek mieszkańców z gminą.
2. Gmina przedsiębiorczych mieszkańców	2.1. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego	2.1.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i partnerstw na rzecz rozwoju gospodarczego	2.1.1.1. Kreowanie pozytywnych relacji oraz dialogu między organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i samorządem – budowanie partnerstw lokalnych. 2.1.1.2. Organizacja corocznego gminnego forum przedsiębiorczości.
		2.1.2. Wspieranie przedsiębiorczości i powstawania mikroprzedsiębiorstw	2.1.2.1. Wspieranie MŚP na wczesnym etapie działalności oraz funkcjonowania. 2.1.2.2. Inicjowanie oraz prowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych programach pomocowych z UE oraz środkach krajowych. 2.1.2.3. Utworzenie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych. 2.1.2.4. Wspieranie działań wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne.

	2.2. Zbudowanie wizerunku turystycznego gminy	2.2.1. Tworzenie warunków do rozwoju przemysłu turystycznego	<p>2.2.1.1. Inicjowanie i wspieranie współpracy branży turystycznej i okołoturystycznej.</p> <p>2.2.1.2. Rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.</p> <p>2.2.1.3. Wspieranie działań w zakresie wykorzystania dziedzictwa kulturowego i naturalnego.</p> <p>2.2.1.4. Utworzenie systemu informacji przestrzennej gminy.</p> <p>2.2.1.5. Wspieranie rozwoju i zaplecza kulturalnego na potrzeby lokalnych mieszkańców i turystów.</p>
3. Gmina przyjaznym miejscem do mieszkania	3.1. Tworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych	3.1.1. Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń i ochrona środowiska naturalnego	<p>3.1.1.1. Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej.</p> <p>3.1.1.2. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.</p> <p>3.1.1.3. Wspieranie przedsięwzięć ograniczających zużycie energii oraz wykorzystujących odnawialne źródła energii.</p> <p>3.1.1.4. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę.</p> <p>3.1.1.5. Organizacja wydarzeń popularyzujących zagadnienia ekologiczne i zdrowy tryb życia.</p>
		3.1.2. Wzrost dostępu i jakości usług publicznych	<p>3.1.2.1. Zapewnienie dla wszystkich dzieci miejsc w żłobkach i przedszkolach.</p> <p>3.1.2.2. Rozwój e-usług publicznych.</p> <p>3.1.2.3. Zapewnienie wysokiej jakości systemu ochrony zdrowia oraz pomocy i integracji społecznej.</p> <p>3.1.2.4. Poprawa jakości usług edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych.</p>
		3.1.3. Kształtowanie funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni publicznej	<p>3.1.3.1. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji.</p> <p>3.1.3.2. Likwidacja barier architektoniczno-urbanistycznych.</p> <p>3.1.3.3. Zapewnienie odpowiedniej jakości oraz dostępności infrastruktury drogowej.</p> <p>3.1.3.4. Tworzenie obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych.</p>

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny 1.1. Tworzenie warunków do rozwoju aktywności społecznej

Ważnym elementem rozwoju jest promowanie demokracji lokalnej, odradzanie się aktywności środowisk lokalnych, a także wspieranie działań takich społeczności. Inicjatywy lokalne powinny mieć wpływ na samoorganizację małych społeczności. Podejmowane w ten sposób działania mogą mieć charakter edukacyjny, wychowawczy, kulturalny, rekreacyjny czy też sportowy. Poprzez przekazywane treści należy zwiększać identyfikację z miejscem urodzenia, zamieszkania oraz środowiskiem lokalnym. Więzy powinny być oparte na świadomości i pielęgnowaniu wspólnego dziedzictwa kulturowego, poszanowaniu praw i tradycji oraz rozwijaniu postaw tolerancji. Na wysoką jakość kapitału społecznego wpływa kształcenie oraz współpraca. Kształtowanie regionalnej i lokalnej tożsamości to obowiązek wspólnego działania najważniejszych podmiotów funkcjonujących w sferze administracji, życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego czy edukacyjnego. Jednym ze sposobów budowania zaangażowania mieszkańców w rozwój gminy będzie utworzenie Centrum bądź Klubu Aktywności Społecznej. Istotną rolę w przyszłości gminy odgrywają młodzi ludzie, dlatego należy już w początkowym etapie ich życia kształtować postawy patriotyzmu lokalnego, stwarzać dla nich możliwości do prowadzenia działań społecznych oraz rozwijać w nich ducha aktywności społecznej. Niezbędne jest stwarzanie warunków dla młodzieży w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zajęcia sportowe, doksztalcania oraz rozwijanie ich zainteresowań. Kolejnym elementem pobudzania aktywności wśród mieszkańców będzie wsparcie sektora ekonomii społecznej, który oparty jest na takich wartościach jak solidarność, partycypacja i samorządność. Ekonomia społeczna wykorzystując zasoby ludzkie działa komplementarnie do sektora prywatnego i publicznego, zapobiega wykluczeniu społecznemu oraz łagodzi napięcia społeczne. Wspomaga również proces budowania społeczeństwa obywatelskiego. Dzięki temu, iż przedsiębiorstwa społeczne mogą pełnić bardzo różnorodne funkcje, istnieje możliwość ich działania we wszystkich sektorach, a kluczowe znaczenie w ich funkcjonowaniu ma działanie na rzecz ludzi. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w trzecim sektorze powinno być realizowane poprzez zapewnienie dostępu do preferencyjnych warunków, takich jak źródła kapitału, usługi doradcze czy szkoleniowe. Podmioty sektora ekonomii społecznej mają możliwość działania na rzecz społeczności lokalnej, mogą prowadzić społeczne przedszkola i żłobki, domy pomocy społecznej dla osób starszych i niepełnosprawnych. Ich działalność ma pozytywny wpływ na jakość życia mieszkańców gminy. Ważną rolę w rozwoju lokalnym pełnią organizacje pozarządowe, których jednym z podstawowych zadań jest podejmowanie działań

związanych ze zwiększeniem spójności społecznej, a w dalszej perspektywie również spójności ekonomicznej społeczeństwa. Zakres działalności organizacji pozarządowych (NGO – ang. *non-governmental organizations*) stanowi działalność społecznie użyteczną. Podmioty te realizują misję w imię wartości lub społecznie pożytecznych celów, z założenia nie działają w imieniu wąskiej grupy i jej interesów. Należy podjąć działania mające na celu zachęcenie NGO do realizacji projektów na rzecz społeczności lokalnej, m.in. poprzez opracowanie programu wsparcia finansowego wkładu własnego projektów. Wsparcie mogłoby być przyznawane na podstawie otwartych konkursów na działania z zakresu pożytku publicznego.

Cel strategiczny 2.1. Tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego

Przedsiębiorczość jest uważana za główny czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego, a także kluczowy warunek osiągnięcia konkurencyjności gospodarki w kraju. Działania zmierzające do poprawy warunków funkcjonowania przedsiębiorstw powinny przyczyniać się do podnoszenia konkurencyjności gospodarki, rozumianej jako długookresowa zdolność do sprostania konkurencji zewnętrznej. Działania z zakresu szeroko rozumianego rozwoju przedsiębiorczości oraz dostępnych form wsparcia dla przedsiębiorców powinny przyczyniać się do powstawania nowych, trwałych miejsc pracy oraz pobudzać przedsiębiorców do dalszego inwestowania. Jednym z elementów działań administracji powinno być wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na wczesnym etapie ich działalności, a także na późniejszym etapie funkcjonowania, np. przez pierwsze 12 miesięcy działalności, zapewniając młodym i kreatywnym ludziom powierzchnię biurową, dostęp do obsługi prawnej czy księgowej. Istotne jest rozwijanie umiejętności przedsiębiorczych od najmłodszych lat szkolnych. W wyniku rosnącego znaczenia Internetu w dzisiejszej gospodarce, lokalni przedsiębiorcy zmuszeni są konkurować globalnie. W celu zwiększenia swoich szans należy zwrócić szczególną uwagę na powstawanie partnerstw, nie tylko w ramach tych samych branż, ale również partnerstw trójsektorowych. Należy tworzyć możliwości do nawiązywania współpracy między organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami oraz samorządem terytorialnym, np. organizować regularne spotkania, w trakcie których można rozmawiać o planach każdego z podmiotów i podejmować wspólne inicjatywy przynoszące korzyści wszystkim stronom. Tworzenie odpowiednich warunków do prowadzenia działalności gospodarczej jest jednym z kluczowych wyzwań stojących przed administracją publiczną. Zapewnienie terenów inwestycyjnych wyposażonych w media będzie pierwszym krokiem do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy.

Cel strategiczny 2.2. Zbudowanie wizerunku turystycznego gminy

Ważne dla rozwoju regionu i zwiększenia liczby turystów jest stworzenie odpowiedniej infrastruktury technicznej na potrzeby usług turystycznych. Racjonalne wykorzystanie zasobów cennych przyrodniczo dla rozwoju przemysłu czasu wolnego przyniesie korzystne efekty zarówno środowiskowe, jak i ekonomiczne oraz wpłynie na zrównoważony rozwój gminy. Oferta turystyczna i rekreacyjna musi być bardziej atrakcyjna (zarówno dla wewnętrznych, jak i zewnętrznych odbiorców), aby zapewnić wysoką i trwałą renomę w sferze turystyki. Należy dążyć do zaspokojenia potrzeb rekreacyjnych i kulturalnych mieszkańców, ich chęci do prowadzenia aktywnego stylu życia oraz tworzenia miejsc pracy związanych z realizacją usług turystycznych. Ważne z punktu widzenia turystów będzie stworzenie spójnego systemu terenowego oznakowania turystycznego oraz sieci samoobsługowej informacji turystycznej. Turystyka musi opierać się na posiadanych przez gminę walorach przyrodniczych i kulturowych, jako podstawie dla swojego rozwoju. Aby przemysł turystyczny mógł się rozwijać, planowane jest organizowanie szkoleń w zakresie obsługi ruchu turystycznego oraz angażowanie mieszkańców w promocję gminy. Głównym czynnikiem, wokół którego będzie rozwijać się turystyka są walory krajobrazowe, cisza i spokój oraz dziedzictwo kulturowe w postaci Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku czy miejsca narodzin Stefana Żeromskiego w Strawczynie, wokół których należy budować turystyczną markę gminy. Istotne w tym zakresie będzie przygotowanie odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego.

Cel strategiczny 3.1. Tworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych

Gmina Strawczyn, jako miejsce pretendujące do bycia kierunkiem osiedlania się mieszkańców, musi w szczególny sposób zadbać o wysoki poziom zarówno przestrzeni, jak i usług publicznych, a także dbać o posiadane walory, jakimi jest chociażby czyste środowisko. Przestrzeń publiczna powinna być nie tylko funkcjonalna, ale i estetyczna – dobrze zagospodarowana decyduje o konkurencyjności gminy, stanowi jej swoistą wizytówkę. Przestrzeń publiczna to obraz wartości wyznawanych przez lokalną społeczność. Jakość przestrzeni publicznej przekłada się na jakość życia mieszkańców, jest też podstawą budowania jej wizerunku. Przestrzeń publiczna jest przedłużeniem przestrzeni prywatnej, którą stanowią ogrody, domy, podwórka, dlatego też przestrzeń publiczna musi bazować na porozumieniu między jednostkami administracji publicznej, a społecznością. Należy podejmować działania mające na celu uregulowanie prawne w zakresie estetyki przestrzeni

publicznej, odpowiednie zagospodarowanie nieużytków, skwerów czy zieleńców, przestrzeni wokół szkół oraz placów zabaw. Funkcjonalna przestrzeń publiczna powinna charakteryzować się dostępnością dla różnych grup społecznych, w tym osób niepełnosprawnych. Z przestrzenią publiczną nierozdzielnie wiąże się bezpieczeństwo publiczne, a z perspektywy potencjalnych mieszkańców – jest ono niezwykle istotne. Działaniami związanymi z estetyzacją i funkcjonalnością przestrzeni będzie zapewnienie odpowiedniej jakości oraz dostępności infrastruktury drogowej. Wysoki standard usług publicznych odgrywa istotną rolę w tym, w jaki sposób mieszkańcy postrzegają swoją gminę: czy jest ona atrakcyjnym miejscem do mieszkania, czy oferuje możliwości rozwijania własnych zainteresowań, odpowiednie warunki do rozwoju działalności gospodarczej. Usługi publiczne stanowią współcześnie tak istotny aspekt życia, że uznaje się zapewnienie ich wszystkim, bez wyjątku – za obowiązek państwa. Oferowanie wysokiego standardu usług publicznych podnosi średni poziom życia mieszkańców oraz wpływa na wizerunek gminy jako zharmonizowanego i spójnego środowiska społecznego. Należy dążyć do zapewnienia wysokich standardów funkcjonowania placówek publicznych związanych z warunkami startu życiowego dzieci i młodzieży (żłobek, przedszkola, szkoły, profilaktyka zdrowotna, usługi kulturalne i sportowe). Wsparciem powinna być objęta grupa osób wykluczonych społecznie (mieszkania komunalne, pomoc społeczna, publiczna ochrona zdrowia). Ważne będzie wdrożenie działań mających na celu rozpoznanie oraz zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie działalności samorządu. Systematyczna poprawa w zakresie zarządzania i obsługi mieszkańców będzie odbywać się m.in. poprzez zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w życiu publicznym. Ponadto systemy infrastruktury technicznej są istotnym czynnikiem zapewnienia odpowiednich warunków życia oraz zaspokojenia elementarnych potrzeb mieszkańców. Istotną rolę pod względem rozpatrywania potencjalnego miejsca zamieszkania odgrywa środowisko przyrodnicze, dlatego tak ważne jest, aby o nie dbać. Unia Europejska zdefiniowała cele dotyczące zmian klimatu i energii na okres do 2020 roku, wśród których znalazło się zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, ograniczenie zużycia energii i większe wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Konieczne jest zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach. Należy w głównej mierze wykorzystać odnawialne źródła energii w sektorze publicznym, jak i zachęcać przedsiębiorstwa oraz gospodarstwa domowe do zastąpienia nimi paliw stałych (konwencjonalnych), co przyniesie zarówno korzyści środowiskowe, jak i społeczne. Dążenie do osiągnięcia wyższych standardów ochrony środowiska jest jednym z priorytetów gminy.

Jednym z zadań gminy będzie uregulowanie gospodarki wodnej i wodno-ściekowej. Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w obiektach użyteczności publicznej oraz przeprowadzenie w budynkach termomodernizacji przyczyni się do redukcji emisji zanieczyszczeń.

6. Ocena spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu

Strategia Rozwoju odnosząc się w swych założeniach (celach głównych, strategicznych i działaniach priorytetowych) do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze gminy uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju jednostki), a także dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym, komplementarność z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji Strategii. Zestawienie tych dokumentów wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 8.

Tabela 8 Wykaz powiązań celów Strategii Rozwoju z dokumentami strategicznymi

Lp.	Program	Misja/Cel/Priorytet/Działanie ¹
1.	Strategia Europa 2020	<p>Cel główny 1: Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lat, w tym poprzez zwiększenie zatrudnienia młodzieży, osób starszych i pracowników nisko wykwalifikowanych oraz skuteczniejszą integrację legalnych imigrantów.</p> <p>Cel główny 3: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20%, w porównaniu z poziomami z 1990r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%. Unia Europejska zdecydowana jest podjąć decyzję o osiągnięciu do 2020 roku 30-procentowej redukcji emisji w porównaniu z poziomami z 1990 r., o ile inne kraje rozwinięte zobowiążą się do porównywalnych redukcji emisji, a kraje rozwijające się wniosą wkład na miarę swoich zobowiązań i możliwości.</p> <p>Cel główny 4: Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wczesnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</p> <p>Cel główny 5: Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</p>
2.	Strategia Rozwoju Kraju 2020	<p>Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo.</p> <p>Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.</p> <p>I.3.2. Rozwój kapitału społecznego.</p> <p>Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka.</p> <p>Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki.</p> <p>II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej.</p> <p>Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki.</p> <p>II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych.</p> <p>Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego.</p> <p>II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej.</p> <p>II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego.</p> <p>Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych.</p> <p>II.5.2. Upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych.</p> <p>Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.</p> <p>II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami.</p> <p>II.6.4. Poprawa stanu środowiska.</p> <p>Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna.</p> <p>Cel III.1. Integracja społeczna.</p> <p>III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p>

¹ Zapisy w tabeli przytoczono w niezmienionej formie.

		<p>Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych. III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych.</p>
3.	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<p>Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej. Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. 4.6. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby.</p>
4.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, miasta, obszary wiejskie (KSRR)	<p>Cel 1 Wzmocnienie wzrostu konkurencyjności rozwoju regionów. 1.2.2 Wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych. 1.2.3 Rozwijanie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich. 1.3.1 Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego. 1.3.3 Zwiększanie możliwości wprowadzania rozwiązań innowacyjnych przez przedsiębiorstwa i instytucje regionalne. 1.3.4 Wspieranie rozwoju Instytucji Otoczenia Biznesu. 1.3.5 Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne. 1.3.6 Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego. Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych. 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe.</p>
5.	Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020	<p>Cel strategiczny 1: Oddziaływanie na poprawę jakości kapitału ludzkiego. Cel strategiczny 2: Budowanie społeczeństwa informacyjnego opartego na wiedzy. Cel strategiczny 3: Wspieranie gospodarki, wspieranie funkcjonowania MSP. Cel strategiczny 7: Konserwacja i wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego oraz ochrona różnorodności biologicznej.</p>
6.	Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020	<p>Cel strategiczny 1: Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej. 1.2 Poprawa infrastruktury społecznej i usług publicznych, czyli wzrost kapitału społecznego, wsparcie zatrudnienia i wyższa jakość życia w regionie. Cel strategiczny 2: Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu. 2.4 Pakietyzacja i komercjalizacja produktu turystycznego – czyli rynkowa gra zespołowa. 2.5 Specjalizacje przyszłości, czyli rozwój branż, które zostaną zidentyfikowane jako rzeczywiście perspektywiczne. Cel strategiczny 3: Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki. 3.1 Sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego, czyli zdrowi, kreatywni i wykształceni ludzie jako podstawa myślenia o pomyślnej przyszłości. 3.2 Usprawnianie i rozwój Regionalnego Systemu Innowacji, czyli potrzeba wzmocnienia istniejącego fundamentu dla przepływu i wykorzystania wiedzy. 3.3 Tworzenie sprzyjających warunków dla przedsiębiorczości, w tym przede wszystkim sektora MŚP, czyli dla podmiotów, które finalnie decydują o innowacyjności. Cel strategiczny 5: Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich. 5.1 Rozwój usług publicznych. Cel strategiczny 6: Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju regionu. 6.1 Energia versus emisja, czyli próba rozwiązania dylematu, jak nie szkodzić jednocześnie środowisku i gospodarce. 6.4 Ochrona cennych zasobów przyrodniczych.</p>

7.	Polityka Transportowa Państwa	<p>Cel 1: Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu jako czynnik poprawy warunków życia i usuwania barier rozwojowych gospodarki.</p> <p>Cel 5: Poprawa bezpieczeństwa prowadząca do radykalnej redukcji liczby wypadków i ograniczenia ich skutków (zabici, ranni) oraz – w rozumieniu społecznym – do poprawy bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu i ochrony ładunków.</p> <p>Cel 6: Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko i warunki życia.</p>
8.	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Strawczyn na lata 2009–2016	<p>Cel nadrzędny: Trwały rozwój społeczno-gospodarczy gminy w harmonii z ochroną środowiska naturalnego.</p> <p>Cel systemowy: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego. Ochrona przed hałasem i niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym.</p> <p>Cel systemowy: Poprawa jakości i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych. Zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia.</p> <p>Cel systemowy: Zachowanie i ochrona bioróżnorodności. Rozwój systemów ochrony przyrody.</p> <p>Cel systemowy: Edukacja ekologiczna społeczeństwa.</p>
9.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strawczyn na lata 2011–2020	<p>Cel główny 1 Zintegrowana i aktywna społeczność poprzez wzmacnianie więzi społecznych i aktywizowanie mieszkańców.</p> <p>Cel główny 2 Samodzielni obywatele gminy niezależni od pomocy społecznej poprzez aktywność na rynku pracy.</p> <p>Cel główny 3 Rodziny wzajemnie wspierające się i samodzielnie rozwiązujące problemy poprzez promowanie więzi rodzinnych i łatwiejszy dostęp do poradnictwa rodzinnego.</p> <p>Cel główny 4 Dobre warunki kształcenia się i wyrównywania deficytów pozwalają na aktywny i wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży, dzięki wyrównywaniu szans edukacyjnych i atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu.</p> <p>Cel główny 5 Osoby starsze i niepełnosprawne aktywnie uczestniczą w życiu lokalnej społeczności, czują się potrzebne, dzięki działaniom aktywizującym i integrującym.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wskazanych w tabeli 8 dokumentów strategicznych

W tabeli 9 przedstawione zostały zależności między celami głównymi Strategii a Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020 (RPO WŚ) oraz Strategią Badań i Innowacyjności (RIS3)², w celu zbadania powiązań między dokumentami. Wpisanie się zadań zaplanowanych przez Gminę Strawczyn do realizacji w obszar strategicznej interwencji oraz inteligentne specjalizacje regionu zwiększa szanse uzyskania dofinansowania w ramach RPO WŚ 2014–2020.

² Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3). Od absorpcji do rezultatów – jak pobudzić potencjał województwa świętokrzyskiego 2014–2020+.

Tabela 9 Matryca zależności między celami Strategii a dokumentami regionalnymi

Dokument	Cele główne		
	Gmina aktywnych społecznie mieszkańców	Gmina przedsiębiorczych mieszkańców	Gmina przyjaznym miejscem do mieszkania
Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3). Od absorpcji do rezultatów – jak pobudzić potencjał województwa świętokrzyskiego 2014–2020+	<i>Inteligentne specjalizacje</i>		
	Przemysł metalowo-odlewniczy	–	–
	Zasobooszczędne budownictwo	–	X
	Nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze	–	–
	Turystyka zdrowotna i prozdrowotna	X	X
	<i>Specjalizacje horyzontalne</i>		
	TIK	X	X
	Branża targowo-kongresowa	–	–
	Zrównoważony rozwój energetyczny	–	X
Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, wersja 5.0	<i>Obszary strategicznej interwencji</i>		
	Obszar Gór Świętokrzyskich	–	–
	Obszar uzdrowiskowy	–	–
	Obszary wiejskie o najgorszym dostępie do usług publicznych	–	–
	Obszary funkcjonalne miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze	–	–
Obszar funkcjonalny Kielc – realizacja w ramach ZIT	X	X	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Badań i Innowacyjności (RIS3). Od absorpcji do rezultatów – jak pobudzić potencjał województwa świętokrzyskiego 2014–2020+ (styczeń 2014) oraz RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, wersja 5.0 (12 luty 2015r.)

7. Procedury wdrażania, monitoringu, ewaluacji, aktualizacji i promocji Strategii

Warunkiem sprawnej oraz efektywnej realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2015–2025* jest wdrożenie skutecznego systemu monitorowania i oceny tej Strategii wraz z towarzyszącymi jej programami rozwoju.

7.1 Wdrażanie i monitoring Strategii Rozwoju

Monitoring ma na celu gromadzenie oraz analizę danych na temat przebiegu realizacji danego programu, pozwala na wyłapywanie ewentualnych nieprawidłowości w jego realizacji i wprowadzanie niezbędnych korekt umożliwiających osiągnięcie wcześniejszych założeń.

Opracowanie systemu monitorowania umożliwi gromadzenie bieżących danych dotyczących postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu celów założonych w Strategii. Pozwoli również na obserwację rezultatów prowadzonych działań, a w razie potrzeby – na wprowadzenie niezbędnych aktualizacji oraz korekt. Zakres monitoringu i ewaluacji Strategii wyznaczają określone w niej cele strategiczne, działania priorytetowe oraz zaplanowane przedsięwzięcia. Monitoring Strategii prowadzony będzie w zakresie finansowym oraz rzeczowym. Zakres finansowy dotyczyć będzie monitorowania poprawności oraz efektywności wydawanych środków, natomiast zakres rzeczowy związany będzie z efektywnością podejmowanych działań oraz postępem we wdrażaniu Strategii.

Za wdrożenie Strategii odpowiedzialny jest Wójt, natomiast za prowadzenie monitorowania i ewaluacji odpowiedzialny jest Zespół ds. Strategii, powołany przez Wójta. Zespół ds. Strategii będzie się zbierał co najmniej raz na dwa lata, a do jego zadań należeć będzie m.in.:

- przedstawienie wniosków z realizacji poszczególnych celów strategicznych;
- monitorowanie oraz ocena wdrażania poszczególnych działań;
- gromadzenie i analizowanie informacji w układzie przedstawionego w tabeli 10 zestawu wskaźników;
- sporządzenie co najmniej dwóch raportów z realizacji dokumentu i przedstawienie ich do zatwierdzenia Radzie Gminy na sesji;
- opublikowanie wyników sprawozdawczości na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Rada Gminy analizować będzie postępy w realizacji Strategii, a jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza, będzie mieć za zadanie:

- akceptację sprawozdań z realizacji Strategii;
- analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści Strategii Rozwoju;
- aktualizację Strategii Rozwoju;
- uwzględnienie zadań zaplanowanych do realizacji przy przyjmowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych lub innych dokumentów strategicznych o znaczeniu lokalnym.

Informacje na temat stanu realizacji Strategii będą przekazywane mieszkańcom gminy, jak również wszystkim zainteresowanym, za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Gminy Strawczyn, a także podczas spotkań z różnymi grupami społecznymi, w tym mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi itp.

Monitorowanie przebiegu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy będzie procesem ciągłym. Sporządzany raport powinien wskazywać na zachodzące przeobrażenia i tendencje rozwoju oraz umożliwiać dokonywanie oceny stopnia realizacji zapisanych celów, które mierzone będą za pomocą corocznych zmian wskaźników przedstawionych w tabeli 10.

7.2 Ewaluacja i aktualizacja Strategii Rozwoju

Ewaluacja ma na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Strategii Rozwoju w odniesieniu do konkretnych problemów gminy z jednoczesnym uwzględnieniem celu strategicznego podejmowanych działań. Ewaluacja ma za zadanie sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały spodziewane rezultaty oraz czy przełożyły się one na realizację wyznaczonych celów.

Ewaluacja Strategii będzie prowadzona w celu określenia rzeczywistych efektów zrealizowanych projektów i inwestycji w niej zapisanych, a jej ocena opierać się będzie na pięciu zasadniczych kryteriach:

- skuteczność – pozwala określić czy zostały osiągnięte cele Strategii założone na etapie programowania;
- efektywność – pozwala ocenić poziom ekonomiczności Strategii;
- użyteczność – pozwala ocenić zgodności celów Strategii z faktycznymi problemami i potrzebami grupy docelowej;
- trafność – obrazuje do jakiego stopnia cele Strategii odpowiadają potrzebom wskazanym do danego obszaru;

- trwałość – pozwala określić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Strategii będą trwać po jej zakończeniu.

Ewaluacja działań zawartych w *Strategii Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2015–2025* zostanie podzielona na następujące części:

- *ex-ante* (przed realizacją Strategii) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji (ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem niniejszej Strategii);
- *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Zespół Strategiczny, który będzie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii, co najmniej raz na dwa lata;
- *mid-term* (w połowie okresu realizacji) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego nastąpi aktualizacja Strategii;
- *ex-post* (na zakończenie realizacji Strategii) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych działań w ramach Strategii z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanego z nim systemu ewaluacji pozwoli wyeliminować w dużym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w Strategii, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań. Oprócz modyfikacji poszczególnych elementów Strategii w trakcie jej realizacji możliwe będzie uwzględnienie nowych, dodatkowych działań (zadań), które będą wpisywać się w wyznaczone cele strategiczne i działania priorytetowe.

Tabela 10 Wskaźniki mierzalności rozwoju Gminy Strawczyn

LP.	Nazwa wskaźnika		Wartość wskaźnika dla Gminy Strawczyn na koniec:		Wartość wskaźnika – średnia ogółem dla województwa świętokrzyskiego na koniec:	Wartość wskaźnika – średnia ogółem dla Polski na koniec:	Pożądana wartość wskaźnika na:
			2009 r.	2014 r.	2014 r.	2014 r.	2024 r.
1.	Liczba ludności ogółem		10 063	10 453	1 263 176	38 478 602	-
2.	Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w [%] ludności ogółem	w wieku przedprodukcyjnym	23,7	21,2	17,0	18,0	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
		w wieku produkcyjnym	64,3	65,5	62,6	63,0	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
		w wieku poprodukcyjnym	12,0	13,2	20,4	19,0	-
3.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]		8,7	7,6	9,5	7,5	poniżej średniej krajowej w 2024 r.
4.	Współczynnik przyrostu naturalnego (przeliczenie na 1000 mieszkańców)		1,9	5,2	-2,3	0,0	powyżej 0,0
5.	Wyniki sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej		21,84	27,84	25,80	25,82	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
6.	Wyniki egzaminu gimnazjalnego w %		57,21	61,30	57,60	58,60	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
7.	Budynki nowo oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców		60	32	23	25	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
8.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców		16	28	30	33	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
9.	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności		568	715	872	1071	powyżej średniej krajowej w 2024 r.

Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2015–2025

10.	Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	90	109	139	170	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
		2009 r.	2013 r.	2013 r.	2013 r.	2024 r.
11.	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	70	91	75	95	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
12.	Migracje na pobyt stały – saldo migracji na 1000 osób	5,5	4,6	-2,2	-0,5	poniżej średniej krajowej w 2024 r.
13.	Dochody ogółem na 1 mieszkańca	3054	3115	3334	3747	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
14.	Dochody własne na 1 mieszkańca	930	969	1425	2042	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
15.	Udział [%] dochodów własnych w dochodach ogółem	30,4	31,1	42,7	54,5	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
16.	Relacja dochodów ogółem na 1 mieszkańca do średniej w Polsce (ujęcie %)	-	83	89	100	powyżej 75% średniej w Polsce na koniec 2024 r.
17.	Relacja dochodów ogółem na 1 mieszkańca do średniej w województwie (ujęcie %)	-	93	100	112	powyżej 90% średniej w województwie na koniec 2024 r.
18.	Relacja udziału w podatkach od osób fizycznych w stosunku do Polski w przeliczeniu na 1 mieszkańca	-	50	69	100	powyżej 50% średniej w Polsce na koniec 2024 r.
19.	Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	3191	3114	3320	3750	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
20.	Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	1216	555	575	665	powyżej średniej krajowej w 2024 r.
21.	Wydatki bieżące na 1 mieszkańca	1962	2553	2750	3086	poniżej średniej krajowej w 2024 r.
22.	Osoby w gospodarstwach domowych korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	116	124	111	83	poniżej poziomu na koniec 2013 r.

Strategia Rozwoju Gminy Strawczyn na lata 2015–2025

23.	Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (3–5 lat)	16,3	54,4	71,0	74,1	100	
24.	Liczba dzieci w szkołach podstawowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	76	68	53	56	powyżej średniej krajowej w 2024 r.	
25.	Korzystający z instalacji w [%] ogółem ludności	sieć wodociągowa	96,2	96,7	84,8	88,0	utrzymanie aktualnego poziomu
		sieć kanalizacyjna	41,5	62,3	52,5	65,1	powyżej średniej krajowej w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, www.cke.edu.pl, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, www.oke.lodz.pl

7.3 Promocja Strategii

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Strategii Rozwoju ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia.

Podmiotem, który ma za zadanie prowadzić i nadzorować promocję Strategii Rozwoju, a w jej ramach również promocję wszystkich projektów i zadań inwestycyjnych będzie Zespół ds. Strategii we współpracy z Urzędem Gminy w Strawczynie. Jednostki te mają za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów, a także rezultatach działań na poziomie konkretnych obszarów problemowych oraz całej gminy. Ponadto odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja tychże przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

Dla zapewnienia efektywnej współpracy z partnerami wskazywanych zadań do realizacji wykorzystywane będą następujące narzędzia komunikacji:

- strona internetowa Urzędu Gminy wraz z pocztą elektroniczną komórki odpowiedzialnej za kontakt z poszczególnymi grupami społecznymi;
- lokalne media;
- spotkania Zespołu ds. Strategii wraz z przedstawicielami kluczowych dla rozwoju gminy partnerami z sektora społecznego i gospodarczego oraz ekspertami i specjalistami zewnętrznymi;
- spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami, organizowane raz na kwartał.

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych zadań.

Załączniki

Załącznik nr 1 – *Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Strawczyn.*

Załącznik nr 2 – *Lista zadań wraz z określeniem okresu ich realizacji, szacunkowych kwot, funduszy unijnych, z których można pozyskać ewentualne dofinansowanie oraz przypisaniem ich realizacji do podległych Referatów Urzędu Gminy w Strawczynie oraz gminnych jednostek organizacyjnych.*

Załącznik nr 3 – *Raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych. – Opracowany po zakończeniu konsultacji społecznych prowadzonych na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*

Załącznik 2 Lista zadań wraz z określeniem okresu ich realizacji, szacunkowych kwot, funduszy unijnych, z których można pozyskać ewentualne dofinansowanie oraz przypisaniem ich realizacji do podległych Referatów Urzędu Gminy w Strawczynie oraz gminnych jednostek organizacyjnych

Tabela 11 Projekty infrastrukturalne realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w okresie objętym Strategią

Lp.	Projekt	Możliwe działania	Źródło finansowania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Szacowana wartość projektu	Okres realizacji
1.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym.	Termomodernizacja obiektów, w tym: przebudowa systemów grzewczych, ocieplenie budynków, wymiana okien, drzwi i oświetlenia na energooszczędne, instalacje OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, instalacje energooszczędne, systemy chłodzące, wymiana pokrycia dachowego, systemy inteligentnego zarządzania energią.	RPO WŚ 2014–2020 Działanie 3.3 Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym.	RRL RIT SCKiS	20 000 000	2015–2023
2.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę.	Wyposażenie aglomeracji w odpowiednie systemy odbioru ścieków komunalnych, budowa oczyszczalni ścieków, budowa i rozbudowa systemów zaopatrzenia w wodę jako projektu kompleksowego dotyczącego infrastruktury służącej oczyszczaniu ścieków; budowa instalacji do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych.	RPO WŚ 2014–2020 Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa	RIT ZGK	30 000 000	2015–2018
3.	Rozwój e-usług.	Rozwoju elektronicznych usług publicznych, w tym: wsparcie aktualizacji i rozwoju zasobów danych przestrzennych dla potrzeb lepszego wykorzystania usług systemów informacji przestrzennej, wsparcie digitalizacji zasobów m.in. kulturowych, archiwalnych, naukowych oraz zapewnienie powszechnego, otwartego dostępu w postaci cyfrowej do tych zasobów, rozwój infrastruktury informatycznej, służącej	RPO WŚ 2014–2020 Działanie 7.1 Rozwój e-społeczeństwa	ROSOiO RRL RIT SCKiS ZGK GOPS	5 000 000	2015–2017

		poprawie efektywności zarządzania oraz upowszechnianiu komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych.				
4.	Zapewnienie odpowiedniej jakości oraz dostępności infrastruktury drogowej.	Budowa, przebudowa i modernizacja obiektów budowlanych, zakup sprzętu, materiałów i usług służących realizacji operacji, dokumentacja techniczna bezpośrednio związana z przygotowaniem i realizacją operacji.	PROW 2014–2020 <u>M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.</u> – Budowa lub modernizacja dróg lokalnych.	RIT	3 500 000	2016–2019
5.	Tworzenie obszarów zieleni urządzonej, terenów rekreacyjnych oraz zaplecza kulturalnego na potrzeby mieszkańców.	Budowa, modernizacja i wyposażanie budynków pełniących funkcje kulturalne, w tym świetlic i domów kultury. Ukształtowanie przestrzeni publicznej w tym zaplecza sportowego zgodnie z wymaganiami ładu przestrzennego, odnawianie lub poprawa stanu zabytkowych obiektów budowlanych służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego, zakup obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie z przeznaczeniem na cele publiczne.	PROW 2014–2020 <u>M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.</u> – Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej; – Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego.	RRL RIT SCKiS	5 000 000	2016–2019
6.	Utworzenie terenów inwestycyjnych oraz wsparcie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.	Wzmocnienie niezbędnej infrastruktury, na którą istnieje zapotrzebowanie ze strony przedsiębiorców wraz ze zwiększeniem potencjału Instytucji Otoczenia Biznesu do oferowania usług dla MŚP. Uzbrojenie terenów w media, budowa i modernizacja układów komunikacyjnych itp. w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych, sprzyjających powstawaniu miejsc pracy i wzmocnieniu połączeń funkcjonalnych różnych części regionu.	RPO WŚ 2014–2020 Działanie 2.2 Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych	RRL RIT	7 000 000	2016–2018
7.	Wdrożenie systemu efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego.	Modernizacja oświetlenia ulic, placów, terenów publicznych na energooszczędne (wzmocnienie stanu infrastruktury).	RPO WŚ 2014–2020 Działanie 6.2 Promowanie strategii niskoemisyjnych oraz zrównoważona mobilność miejska – (w ramach ZIT KOF).	RIT	4 000 000	2016–2018

8.	Rewitalizacja miejscowości Strawczyn	Przebudowa, adaptacja zdegradowanych budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych. Dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami.	RPO WŚ 2014–2020 Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich	RRL RIT GOPS	6 000 000	2016–2018
9.	Ochrona terenów cennych przyrodniczo na terenie gm. Strawczyn	Ochrona zasobów cennych przyrodniczo, wykonanie ścieżki dydaktycznej oraz tras narciarsko-biegowo-rowerowych.	RPO WŚ 2014–2020 Działanie 6.3 Ochrona i wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo - ZIT KOF	RRL RIT	2 660 000	2016-2020
10.	Budowa hali sportowej przy CSR w Strawczynku.	Poszerzenie zaplecza sportowego przy Centrum Sportowo-Rekreacyjnym w Strawczynku poprzez budowę hali sportowej.	Środki UE	RRL	10 000 000	2016-2020
RAZEM					93 160 000	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020

Tabela 12 Projekty realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w okresie objętym Strategią

Lp.	Projekt	Możliwe działania	Źródło finansowania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Szacowana wartość projektu	Okres realizacji
1.	Zapewnienie miejsc opieki żłobkowej	Utworzenie nowego żłobka/klubu dziecięcego, tworzenie nowych miejsc opieki, wsparcie tworzenia i rozwoju usług świadczonych przez dziennego opiekuna oraz nianię, pokrycie kosztów opieki nad dzieckiem w żłobku lub klubie dziecięcym w przypadku, gdy co najmniej jedno z rodziców/opiekunów powraca lub wchodzi na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem lub wychowywaniem dziecka, a drugie jest osobą pracującą lub samozatrudnioną.	RPO WŚ 2014–2020 Poddziałanie 8.1.1 Zwiększanie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3.	ROSOIO	2 000 000	2015–2017
2.	Podnoszenie jakości i dostępności miejsc w przedszkolach	Tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego, wygenerowanie dodatkowych miejsc przedszkolnych, rozszerzenie oferty o dodatkowe zajęcia, doposażenie placówek wychowania przedszkolnego w sprzęt i materiały dydaktyczne oraz modernizacja istniejącej infrastruktury do potrzeb i możliwości dzieci w wieku przedszkolnym. Jednym z działań będzie budowa gminnego przedszkola w miejscowości Strawczyn.	RPO WŚ 2014–2020 Poddziałanie 8.3.1 Upowszechnianie i wzrost jakości edukacji przedszkolnej. Środki UE	ROSOIO	5 000 000	2015–2023
3.	Utworzenie klubu integracji społecznej	Prowadzenie kompleksowej i zindywidualizowanej aktywizacji społeczno-zawodowej wykorzystującej, w zależności od potrzeb, elementy aktywizacji edukacyjnej, społecznej i zawodowej.	RPO WŚ 2014–2020 Działanie 9.1 Aktywna integracja zwiększająca szanse na zatrudnienie	GOPS	1 000 000	2016–2017
4.	Zapewnienie wysokiej jakości systemu ochrony zdrowia oraz pomocy i integracji społecznej	Profilaktyka społeczna: działania asystenta rodziny, grupy wsparcia, warsztaty i poradnictwo dla rodzin, wsparcie procesu usamodzielniania się i integracji ze	RPO WŚ 2014–2020 Poddziałanie 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych	GOPS SZOZ	2 500 000	2015–2023

		środowiskiem, rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, rozwijanie działalności placówek zapewniających opiekę dzienną i całodobową dla osób zależnych, usługi opiekuńcze i specjalistyczne w ramach opieki rodzinnej i środowiskowej, m.in. w formie rodzinnych domów pomocy, usług asystenta osoby zależnej, szkolenia dla opiekunów, szkolenia oraz doradztwo w zakresie dostosowania podmiotów leczniczych do potrzeb osób zależnych, w tym osób starszych, programy wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych.				
5.	Poprawa jakości usług edukacyjnych	Rozwój nowoczesnego nauczania na wszystkich progach edukacji, budowanie kompetencji kluczowych uczniów poprzez zwiększanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, edukacyjno-wychowawczych, doradczych, psychologiczno-pedagogicznych, rozwój bazy dydaktyczno-naukowej, budowanie kompetencji zawodowych nauczycieli oraz pracowników pedagogicznych, wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, indywidualizacja nauczania, realizacja zajęć rozwijających uzdolnienia. Ponadto planuje się poprawę jakości świadczenia usług edukacyjnych poprzez modernizację i rozwój bazy dydaktycznej, m.in. rozbudowę Sali gimnastycznej przy ZPO w Strawczynie.	RPO WŚ 2014–2020 Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. Środki UE	ROSOIO	5 000 000	2015–2023
6.	Rozbudowa i modernizacja obiektów dydaktycznych.	Planuje się poprawę jakości świadczenia usług edukacyjnych poprzez modernizację i rozwój bazy dydaktycznej, m.in. rozbudowę Sali gimnastycznej przy ZPO w Strawczynie.	Środki UE	ROSOIO	10 000 000	2015–2020

7.	Rozwój sektora ekonomii społecznej.	Inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej (ES) o charakterze reintegracyjnym oraz Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES), budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ES na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy, organizacja przedsięwzięć służących zwiększeniu widoczności podmiotów ES jako dostawców produktów i usług, współpraca z JST i innymi podmiotami lokalnymi w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ES, kompleksowe usługi wsparcia ES, w tym usługi animacyjne, inkubacyjne, biznesowe realizowane w ramach OWES, wsparcie dotacyjne związane z tworzeniem miejsc pracy w nowych lub istniejących podmiotach ES, podnoszenie kwalifikacji, umiejętności i doświadczenia zawodowego kadry podmiotów ES (w tym pracowników i wolontariuszy).	RPO WŚ 2014–2020 Poddziałanie 9.3.1 Wsparcie sektora ekonomii społecznej	LGD „Dorzecze Bobrzy” GOPS	1 000 000	2015–2023
RAZEM					26 500 000	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020

Tabela 13 Projekty komplementarne finansowane ze środków własnych budżetu gminy i niewymagające nakładów finansowych w okresie objętym Strategią

Lp.	Projekt	Opis	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Szacowana wartość projektu	Okres realizacji
1.	Inicjowanie oraz prowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych programach pomocowych z UE oraz środków krajowych.	Informowanie potencjalnych beneficjentów o możliwościach realizacji inwestycji w ramach nowej perspektywy finansowania funduszy europejskich. Zamieszczanie na stronie Urzędu Gminy bieżących informacji dotyczących możliwości pozyskania unijnych środków finansowych.	RRL	200 000	2015–2020
2.	Organizacja forum organizacji pozarządowych i forum przedsiębiorców.	Forum powinno być miejscem cyklicznego (raz albo dwa razy w roku) spotkania organizacji pozarządowych z przedstawicielami samorządu lokalnego oraz spotkania przedsiębiorców z samorządem. Fora są okazją do wymiany doświadczeń, omówienia aktualnych problemów organizacji działających w gminie, przedsiębiorców oraz skorzystania z wiedzy i doświadczenia zaproszonych gości. Dzięki tej płaszczyźnie współpracy możliwe jest nie tylko wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działania, promocja dobrych przykładów, czy też upowszechnianie dobrych praktyk, ale również podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli organizacji pozarządowych, wiedzy przedsiębiorców poprzez organizowane w ramach Forów, warsztaty, szkolenia oraz panele dyskusyjne.	RRL	200 000	2015–2025
3.	Utworzenie biura Obsługi Przedsiębiorcy i Inwestora.	Wydzielona jednostka w strukturze UG zajmująca się kompleksową obsługą inwestora na każdym etapie realizacji inwestycji, począwszy od wyboru lokalizacji do zakończenia realizacji inwestycji oraz obsługą przedsiębiorców w zakresie pomocy w załatwieniu spraw administracyjnych, a także świadczenia doradztwa merytorycznego. Biuro prowadzić będzie również portal internetowy ułatwiający dostęp do niezbędnych informacji planistycznych oraz gospodarczych, a także prezentujący walory inwestycyjne gminy. Biuro będzie również organizować seminaria i spotkania, publikować w prasie ogłoszenia na tereny inwestycyjne, przygotowywać wizualizacje.	RRL	200 000	2015

4.	Opracowanie i wdrożenie programu finansowego wsparcia wkładu własnego projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe.	Program byłby formą wsparcia z której organizacje pozarządowe mogą pozyskiwać środki finansowe na dofinansowanie wymaganego finansowego wkładu własnego. Warunkiem otrzymania wsparcia z Funduszu będzie udział organizacji w otwartym konkursie ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych, na realizację których organizacje pozyskały środki zewnętrzne.	RRL/GOPS	200 000	2015–2025
5.	Promowanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego gminy wraz z organizacją wydarzeń popularyzujących zagadnienia ekologiczne i zdrowy tryb życia.	Działania polegające na promocji zasobów lokalnego dziedzictwa, poprzez organizację imprez plenerowych, organizację różnego rodzaju form aktywności fizycznej wśród mieszkańców, wydawanie materiałów promocyjnych, opracowanie programu promocji gminy.	RIT/RRL/SCKiS	500 000	2015–2025
6.	Utworzenie Centrum Aktywności Młodych.	Działanie polega na stworzeniu możliwości do aktywności społecznej ludzi młodych, rozwijanie w nich postaw przedsiębiorczości.	ROSOiO/GOPS/RRL	200 000	2016
7.	Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji.	Opracowanie dokumentu warunkuje możliwość ubiegania się na środki finansowe przeznaczone na działania rewitalizacyjne w ramach RPO WŚ 2014–2020.	RRL	20 000	2015
RAZEM				1 520 000	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 14 Przewidywane nakłady finansowe na realizację projektów zaplanowanych w ramach Strategii – budżet Strategii

Rodzaj projektu	Przewidywane nakłady	Przewidywany wkład własny	Okres realizacji projektów
Projekty infrastrukturalne realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)	93 160 000	20 023 450	2015–2023
Projekty realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)	26 500 000	5 300 000	2015–2023
Projekty komplementarne finansowane ze środków własnych budżetu gminy i niewymagające nakładów finansowych	1 520 000	1 520 000	2015–2025
RAZEM	121 180 000	26 843 450	2015–2025

Źródło: Opracowanie własne

Spis tabel

Tabela 1 Schemat analizy SWOT	7
Tabela 2 Analiza SWOT strefy społecznej w Gminie Strawczyn	8
Tabela 3 Analiza SWOT strefy kultury i rekreacji w Gminie Strawczyn.....	8
Tabela 4 Analiza SWOT strefy gospodarczej w Gminie Strawczyn	9
Tabela 5 Analiza SWOT infrastruktury technicznej i komunalnej w Gminie Strawczyn	10
Tabela 6 Analiza SWOT środowiska naturalnego w Gminie Strawczyn	10
Tabela 7 Plan operacyjny	20
Tabela 8 Wykaz powiązań celów Strategii Rozwoju z dokumentami strategicznymi	27
Tabela 9 Matryca zależności między celami Strategii a dokumentami regionalnymi.....	30
Tabela 10 Wskaźniki mierzalności rozwoju Gminy Strawczyn	34
Tabela 11 Projekty infrastrukturalne realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w okresie objętym Strategią	39
Tabela 12 Projekty realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w okresie objętym Strategią	42
Tabela 13 Projekty komplementarne finansowane ze środków własnych budżetu gminy i niewymagające nakładów finansowych w okresie objętym Strategią	45
Tabela 14 Przewidywane nakłady finansowe na realizację projektów zaplanowanych w ramach Strategii – budżet Strategii	46

Spis rysunków

Rysunek 1 Drzewo problemów	16
Rysunek 2 Drzewo celów.....	17